

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Бондаренко Е. В. Некоторые аспекты совершенствования прокурорского надзора за соблюдением законов подразделениями МВД Украины.....	287
Босак О. С. Агресія як соціальний феномен	290
Воронецька І. Я. Діяльність органів опіки та піклування, пов'язана із захистом прав повнолітніх осіб, які за станом здоров'я потребують допомоги	293
Гатіатуліна О. В. Міжнародний досвід щодо запобігання і протидії корупції.....	295
Дацько М. В. Actio popularis та ефективність місцевої влади	298
Демченко Д. А. Інформаційне право як соціальний феномен та його місце і роль в системі правових засад становлення української державності	391
Денисенко М. М. Зарубіжний досвід нормативного регулювання негласних слідчих (розшукових) дій	294
Дідовець О. М. Питання можливості звернення стягнення на активи, відчужені у процесі сек'юритизації, у разі банкрутства ініціатора сек'юритизації.....	307
Живцов В. О. Методичні підходи до формування зовнішньоекономічного механізму інтеграції України у світову економіку.....	310
Жубрид С. М. Інтерактивні технології сучасного уроку в початковій школі.....	315
Зайцева В. О. Адміністративно-правові аспекти регулювання збереження та реставрації пам'яток монументального живопису.....	318
Заросило В. В. Окремі аспекти щодо проведення масових заходів	322
Зубов М. В. Теоретичний аналіз дефініції “безвісно відсутня особа”	324
Каменева Н. В. Адаптація законодавства України до права ЄС у сфері охорони довкілля.....	326
Кірюхова Н. С. Основні характеристики нотаріального процесу в Україні.....	329
Кривоберець М. М. Сучасні аспекти та особливості функціонування ринку туристичних послуг.....	331
Ладнюк М. О. Політична участь як елемент інституалізації місцевого самоврядування.....	334
Лісовська Ю. П. Адміністративне управління національними інформаційними ресурсами.....	336

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

На сьогодні, туристична галузь є невід'ємною складовою національного і світового ринку і розглядається як перспективний напрям. Розвиток туризму став можливим завдяки науково-технічному прогресу суспільства, тобто створенню інфраструктури ринку. Якщо акцентувати увагу тільки на ринку послуг, то цей ринок стрімко розвивається і є на даному етапі розвитку суспільства перспективним, тому що держава може досягнути високого рівня економічного росту завдяки частці послуг у валовому національному доході. Розвиток туризму за принципами сталості може бути забезпечений завдяки дії механізмів регулювання ринку в цілому та кожного його елементів. Ці елементи можна розглядати одночасно і як окремі інструменти ринкового механізму регулювання економічних відносин в певному сегменті споживчого ринку і як важливі умови ближнього оточення розвитку суб'єктів туристичного бізнесу. З огляду на сказане актуальною є проблема дослідження особливостей функціонування ринку туристичних послуг в сучасних умовах. Проблемам становлення та функціонування ринку загалом і туристичного, зокрема, присвячено праці багатьох вітчизняних і закордонних вчених (М. Портер, Ф. Котлер, В. Головінець, С. Гаврилюк, І. Школа, В. Данильчук, Ю. Мазур, О. Любіцева, Н. Кудла, Л. Гонтаржевська та ін.). У своїх працях автори розглядають різні аспекти суті, функцій та особливостей ринку туристичних послуг. Поряд з тим не до кінця розкритими залишаються питання особливостей організації та розвитку туристичного ринку в Україні.

Мета статті полягає в обґрунтуванні суті ринку туристичних послуг та механізму його ефективного функціонування та регулювання.

Ринок є однією з базової економічних категорій, що була предметом досліджень видатних вчених-економістів протягом останніх двохсот років. Але хочу зазначити, що значення ринку багатогранне і характеризується як феномен господарювання, як суспільний механізм задоволення економічних потреб, як суспільний інститут тощо. Розвиток ринку представляє єдність кількісних і якісних змін. Кількісна сторона — це збільшення його розмірів на основі зростання попиту та пропозиції товарів. Якісний аспект розвитку ринку включає структурні організаційні й інституціональні зміни.

Ринок — це інститут або механізм, що з'єднує разом покупців (представників попиту) і продавців (постачальників) окремих товарів та послуг. Туристичний ринок, як і всі інші ринки, функціонує на основі дії законів попиту і пропозиції. В широкому аспекті ринок туристичних послуг означає місце, де відбуваються угоди купівлі-продажу туристичного продукту. Економічний зміст ринку туристичних послуг розкривається через його функції, основними з яких є:

- 1) регулятивна функція полягає у тому, що ринок забезпечує збалансованість попиту і пропозиції, узгодження виробництва і споживання туристичних продуктів в цілому та по окремих сегментах зокрема.

- 2) стимулююча функція — забезпечує стимулювання підвищення економічної ефективності виробництва туристичних послуг в умовах конкуренції та вдосконалення пропозиції відповідно до особливостей попиту в різних міжнародних регіонах;
- 3) оптимізаційна функція — оптимізує використання факторів виробництва туристичних послуг, “показує” виробникам які, у якій кількості та для кого необхідно виробляти туристичні послуги.
- 4) інформаційна функція — надає інформацію про усереднені параметри сукупних попиту і пропозиції на різні види туристичних послуг, забезпечує встановлення ціннісних еквівалентів для купівлі-продажу туристичних продуктів.

Перераховані вище функції ринку туристичних послуг на мою думку, можна доповнити ще однією — економічною, яка є матеріальним стимулом праці на туристичному ринку.

Ринок туристичних послуг представляє адекватну сучасним економічним і соціальним умовам форму розвитку туризму, як суспільно корисного виду людської діяльності. Суспільна значимість туризму полягає у тому, що він різко активізує розвиток творчих здібностей людей (на основі реалізації особистої волі як свободи просторового переміщення, у зв'язку з розширенням кругозору, сфери обміну життєвим досвідом у зв'язку з переміщенням людей за межі їхнього постійного проживання й звичного соціуму й т. д.).

У цьому плані туризм може бути зіставлений з підприємництвом. Ініціатива людей у туризмі, як і в підприємстві, знаходить вираження, дозволяє знаходити різноманітні варіанти отримання вигід. Однак турист, на відміну від підприємця, в принципі не націлений на одержання доходу й прибутку. Інтерес і рента туриста пов'язані з рекреацією — розширенням відтворенням його можливостей (фізичних, інтелектуальних, емоційних), знаходженням натуральних благ — здоров'я, задоволення, життєвого досвіду, що, як правило, опосередковується ринком туристичних послуг.

Для ринку туристичних послуг характерна дія найбільш типових закономірностей у поведінці продавців і покупців — закону попиту й закону пропозиції, а також сильна реакція покупців на зміну факторів попиту. Завдяки цим обставинам ціни на туристичні послуги, як правило, утримуються на нормальному, рівноважному рівні, що забезпечує взаємовигідний розподіл ренти між виробниками, споживачами й посередниками.

Ринок туристичних послуг представляє систему ринків різної просторової довжини, які різняться за функціональним призначенням, структурою, рівнем розвитку.

У просторовому плані можна виділити:

- 1) світовий ринок як глобальну систему конкурентних виробничо-споживчих відносин, що стимулюють підвищення економічної ефективності виробництва й реалізації туристичних послуг;
- 2) національні ринки країн світу, що функціонують у системі нормативно-правових обмежень і стимулів, формованих державами;
- 3) загальні ринки країн, що утворюють інтеграційні угруповання, поступово утворюючи єдині економічні простори;
- 4) ринки регіонів усередині країн, що мають відмінності (особливості) у порівнянні один з одним, що виражають специфіку соціально-економічного розвитку регіонів.

В цьому випадку мова йде не про всіх регіональних суб'єктів, а тільки про тих, які володіють не тільки номінальними правами, але й достатніми ресурсами (власністю,

бюджетними коштами) для цілеспрямованого впливу на економічні й соціальні процеси;

5) місцеві ринки, що приблизно відповідають масштабам мікрорегіонів, які для місцевих жителів, як правило, становлять те “звичайне місце проживання”, переміщення за межі якого може вважатися туристичною подорожжю.

Для туристів, що прибувають, це фактично ті соціальні й територіально-виробничі комплекси, які забезпечують надання їм послуг.

Проведена класифікація видів ринків туристичних послуг дозволяє визначити специфіку кожного ринку, що обумовлює визначення їх особливих функцій. Наприклад, регіональний ринок найбільш важливий з точки зору формування й концентрації інвестицій, необхідних для здійснення якісних перетворень.

Як відомо, ефективне функціонування туристичного ринку забезпечують суб'єкти ринку, до яких слід віднести: туристи, туристичні оператори, туристичні агентства, підприємства туристичної індустрії тощо. Їх розвиток залежить від рівня розвитку туристичної галузі та державної політики. Так, одним з головних суб'єктів туристичного ринку, який встановлює в національних масштабах правила поведінки на ньому, і своєю діяльністю може як активізувати туристичний ринок, так і гальмувати його розвиток, є держава, яку в собі уособлюють органи державного управління.

Таким чином, вплив держави на розвиток туристичного ринку розподіляються на безпосередній (законодавче регулювання туристичної діяльності та її зовнішнього середовища, створення і впорядкування спеціальних туристичних зон; пряме фінансування розбудови об'єктів туристичної інфраструктури) та опосередкований (здійснюється через регулювання всіх галузей економіки країни). Узагальнюючи вище сказане, можна підкреслити, що туристичний ринок як ринкова система функціонує завдяки Механізму постійної взаємодії попиту та пропозиції, адаптації підприємств сфери туризму до швидко змінюваного навколишнього середовища і координації їх діяльності. Розвиток ринку туристичних послуг має важливе соціально-економічне значення залучення інвестицій у туристичну галузь, зайнятість населення, використання туристичних ресурсів для розвитку інфраструктури туризму. Учасниками ринку туристичних послуг крім туристичних операторів, туристичних агенцій є також органи державної влади.

Джерела

1. Гаврилюк С. П. Соціально-економічна природа та особливості ринку туристичних послуг / С. П. Гаврилюк // Ресторанне господарство і туристична індустрія у ринкових умовах. — 2010. — № 2. — С. 199–203.
2. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навч. посіб. / Л. І. Гонтаржевська. — Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. — 180 с.
3. Заблоцька Р. О. Світовий ринок послуг / Р. О. Заблоцька. — К.: Знання України, 2004. — 280 с.
4. Любіцева О. О. Туризмознавство / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. — К.: Київський ун-т, 2008. — 335 с.
5. Мазур Ю. П. Діяльність підприємств на ринку туристичних послуг / Ю. П. Мазур. — Умань: Економіка, 2013. — 228 с.